

Ο μητροπολίτης Τούλτσιν και Μπράτσλαφ Ιωνάθαν: ο Κύριος με αξίωσε να καταθέσω την υπέρ Αυτού μαρτυρία μου

Τον Οκτώβριο του 2022 άνδρες της SBU (Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας) διεξήγαγαν έρευνα στον τόπο διαμονής του μητροπολίτη Τούλτσιν και Μπράτσλαφ Ιωνάθαν, του απαγγέλθηκε η κατηγορία για υποδαύλιση μίσους για θρησκευτικούς λόγους. Η εξέταση της υπόθεσης από το δικαστήριο της πόλης της Βίνιτσα ξεκίνησε στις 5 Ιουνίου 2023. Στις 7 Αυγούστου ο μητροπολίτης Ιωνάθαν κρίθηκε ένοχος για όλες τις κατηγορίες της κρατικής δίωξης και καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση με δήμευση περιουσίας. Σε ανακοίνωση που καταδικάζει αυτή την παράνομη απόφαση προέβη ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος. Στις 9 Αυγούστου 2023 ο Αγιώτατος απευθύνθηκε στους Προκαθημένους των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, σε ομάδα θρησκευτικών προσωπικοτήτων και εκπροσώπων διεθνών οργανισμών με μήνυμα για την κατασκευασμένη καταδικαστική απόφαση κατά του μητροπολίτη Ιωνάθαν. Στις 22 Ιουνίου 2024 κατόπιν μεσολάβησης του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου και συνεπεία των συνομιλιών που διεξήχθησαν, ο ιεράρχης αποφυλακίσθηκε. Στις 25 Ιουνίου ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος

πραγματοποίησε στην ιερά μονή του Αγίου Δανιήλ Μόσχας συνάντηση με τον αποφυλακισθέντα ιεράρχη. Σε πρόσφατη συνέντευξη στους εκπροσώπους των ΜΜΕ, που δημοσιεύει η ιστοσελίδα Patriarchia.ru, ο μητροπολίτης Ιωνάθαν αναφέρθηκε λεπτομερώς στο παράλογο των κατηγοριών που του αποδίδονται και την ωμή νόθευση τής δικαστικής διαδικασίας, καθώς επίσης και στους λόγους της διώξεώς του από το ουκρανικό κράτος.

– Κατ’ αρχάς σας συγχαίρω για την αποφυλάκισή σας. Όλες οι συμφορές έχουν πλέον μείνει πίσω, και χαιρόμαστε που σας καλωσορίζουμε στη ρωσική γη.

– Ευχαριστώ. Οφείλω την εγκάρδια ευγνωμοσύνη μου και μια εδαφιαία μετάνοια στον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο, με τη μεσιτεία και τις δεήσεις του οποίου αφέθηκα ελεύθερος. Επίσης, οφείλω βαθιά ευγνωμοσύνη σε όλους, όσοι συνέδραμαν στην αποφυλάκισή μου.

– Τη σύλληψη και την επακολουθήσασα δίκη σας χωρίς υπερβολή παρακολούθησε σύμπασα η Ρωσική Εκκλησία. Εάν δεν σας είναι δύσκολο, μιλήστε μας εν συντομία για τα γεγονότα αυτά. Πώς ξεκίνησαν όλα αυτά;

– Στις 11 Οκτωβρίου 2022 στελέχη της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας αιφνιδίως διεξήγαγαν έρευνες στον τόπο διαμονής μου και στα γραφεία της διοίκησης της εκκλησιαστικής επαρχίας Τούλτσιν. Όρμηξαν νωρίς το πρωί και αναποδογύρισαν τα πάντα... Η υποχρεωτική βιντεοσκόπηση των ερευνών δεν ήταν πλήρης: όπου ήθελαν ενεργοποιούσαν την κάμερα, όπου δεν τους χρειαζόταν την απενεργοποιούσαν. Και φανταστείτε ότι «εντόπισαν» στα γραφεία του επισκοπείου μερικά εξτρεμιστικά πολιτικά φυλλάδια, με εκκλήσεις για την ανατροπή της εξουσίας, τη διαμελισμό της χώρας και άλλα προκλητικά συνθήματα.

Δεν υπάρχει βιντεοσκόπηση του πώς και πού «εντοπίστηκαν» αυτά τα φυλλάδια. Ο αστυνομικός, ο οποίος τα «εντόπισε» δήλωσε κατά τη δίκη ότι δεν «θυμάται» πού και πώς τα ανακάλυψε. Οι επίσημοι μάρτυρες στη δίκη επίσης μπερδεύονταν, ήταν φοβισμένοι και έπεφταν σε αντιφάσεις μεταξύ τους. Δεν είδαν πού και πώς εντοπίστηκαν τα ενοχοποιητικά στοιχεία. Οι μάρτυρες υπερασπίσεως, οι κληρικοί μου, επιβεβαίωσαν ότι δεν είχαν δει νωρίτερα αυτά τα φυλλάδια και ήταν πεπεισμένοι ότι δεν υπήρχαν στο γραφείο μου.

Στον υπολογιστή μου δήθεν «εντοπίστηκαν» τα αρχεία των φυλλαδιών. Όμως μου είχε αφαιρεθεί ο υπολογιστής: οι ανακριτές σχεδόν επί ένα χρόνο έκαναν μαζί του ό,τι ήθελαν. Ακόμη και οι ημερομηνίες των «εντοπισμένων» αρχείων χρονολογούνται αργότερα από την ημερομηνία της

κατασχέσεως του υπολογιστή μου.

Κατά την εκδοχή της ανάκρισης, μόνος μου κατέβασα αυτά τα εξτρεμιστικά φυλλάδια από το Διαδίκτυο, τα εκτύπωσα στον εκτυπωτή μου και μάλιστα σκόπιμα σε μερικά αντίτυπα με σκοπό να γίνει βαρύτερη η «κατηγορία» εναντίον μου. Στη συνέχεια σαν τον κλέφτη διείσδυσα στα γραφεία της μητροπόλεως και δεν τα έκρυψα στο γραφείο μου, αλλά στη γραμματεία σε μια ντουλάπα πίσω από τις μπότες κάποιου. Γιατί; Για ποιο λόγο; Προκειμένου να τα μοιράσω στους κληρικούς μου; Προκειμένου να οργανώσω μια επανάσταση στην εκκλησιαστική μου επαρχία σε απόσταση 500 χλμ. από τη γραμμή του μετώπου;

Επιπλέον, κατά τη δίκη οι δικηγόροι μου διενήργησαν εμπειρογνωμοσύνη και απέδειξαν ότι τα φυλλάδια δεν εκτυπώθηκαν σε εκτυπωτή, αλλά σε τυπογραφική μηχανή: το χρώμα και ο τρόπος της εφαρμογής του διαφέρουν. Δηλαδή, για να διαπράξω το έγκλημα θα έπρεπε να έχω στον οίκο μου ένα πιεστήριο! Αλλά ο δικαστής αγνόησε όλα αυτά τα επιχειρήματα.

– Δηλαδή, θεωρείτε ότι σας «φύτεψαν» αυτά τα προκλητικά φυλλάδια κατά τη διάρκεια της έρευνας;

– Είμαι απολύτως πεπεισμένος γι' αυτό. Τα «φύτεψαν» χοντροκομμένα, χωρίς να προσπαθήσουν και πολύ να καλύψουν τα ίχνη. Ουδέποτε δεν εκτύπωσα, ούτε διένειμα πολιτικές διακηρύξεις. Ο ευαγής μου κλήρος, το ποίμνιό μου, οι άνθρωποι που με γνωρίζουν καλά, μπορούν να επιβεβαιώσουν ότι είμαι ένας άνθρωπος που κατ' αρχήν είναι μακριά από την πολιτική.

– Κατά τη γνώμη σας, ποιος είναι ο λόγος αυτού του ενδιαφέροντος προς το πρόσωπό σας από τις μυστικές υπηρεσίες της Ουκρανίας; Σε τελική ανάλυση, πρόκειται στην πραγματικότητα για μια ογκώδη ειδική επιχείρηση, που απαιτήσε να εργαστεί μια μεγάλη κρατική μηχανή: άσκηση της ποινικής δίωξης, διενέργεια της έρευνας, «φύτεμα» των αποδεικτικών στοιχείων, άσκηση πίεσης στην ανάκριση και τους δικαστές, διοργάνωση μιας συκοφαντική εκστρατεία στα ΜΜΕ, εξασφάλιση μιας πρωτοφανούς καταδικαστικής απόφασης... Σε τι φταίτε έναντι του ουκρανικού κράτους;

– Φρονώ ότι η πραγματική αιτία της καταδίκης μου είναι η θέση μου σχετικά με το ουκρανικό σχίσμα. Το έχω επανειλημμένως επικρίνει σε δημόσιες τοποθετήσεις μου. Στην Ουκρανία σήμερα απαγορεύεται να ασκείται κριτική κατά του εκκλησιαστικού σχίσματος και του Πατριάρχη Βαρθολομαίου. Η δημόσια δήλωση ότι οι σχισματικοί δεν έχουν κανονικές χειροτονίες είναι ποινικό αδίκημα: άρθρο 161, η λεγόμενη «παραβίαση της ισότητας των πολιτών». Η Υπηρεσία Ασφαλείας της Ουκρανίας διαθέτει δικούς της εμπειρογνώμονες, οι οποίοι παρέχουν ψεύτικη «γλωσσολογική εμπειρογνωμοσύνη» ότι εσύ «υποδαύλιζες το μίσος». Και σε αυτή την πλαστογραφημένη «εμπειρογνωμοσύνη» κατασκευάζονται δεκάδες ποινικές δίωξεις και καταδικαστικές αποφάσεις,

συμπεριλαμβανομένων και κατά επισκόπων και κληρικών.

Στις 3 Ιανουαρίου 2022 δημοσίευσα στην ιστοσελίδα της εκκλησιαστικής μας επαρχίας άρθρο με τίτλο «Με ανοιχτό κράνος, χωρίς γείσο. Σημειώσεις στο περιθώριο των προσφάτων γεγονότων στον ορθόδοξο κόσμο», ασκώντας κριτική κατά του εκκλησιαστικού σχίσματος και των ενεργειών του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στην Ουκρανία. Έγραψα ότι οι ιστορικές πράξεις για τη μεταβίβαση της ιεράς μητροπόλεως Κιέβου υπό τη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας υπογράφηκαν από τον Πατριάρχη Διονύσιο και τη Σύνοδο του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως το 1686 και δεν επιδέχονται αναθεώρησης. Ότι το πραγματικό έδαφος της ιστορικής ιεράς μητροπόλεως Κιέβου του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καταλάμβανε μόλις το ένα τρίτο της σύγχρονης Ουκρανίας. Ότι η ανατολική και νότια Ουκρανία – τεράστιες εκτάσεις! – ουδέποτε δεν υπάγονταν στη δικαιοδοσία της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως και ότι όλες εκεί οι επαρχίες ιδρύθηκαν ιστορικά από τη Ρωσική Εκκλησία. Ότι οι σχισματικοί – αυτοχειροτόνητοι, οι οποίοι αναγνωρίστηκαν από την Κωνσταντινούπολη χωρίς αναχειροτονία, δεν διαθέτουν κανονικές χειροτονίες και τη χάρη της αρχιεροσύνης. Και ότι είναι απαράδεκτη η πίεση, που ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος άσκησε στις άλλες κατά τόπους Εκκλησίες, λ.χ. στον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Θεόδωρο, προκειμένου να πετύχει την αναγνώριση του ουκρανικού σχίσματος.

Αυτή η δημοσίευσή μου ήταν μια από τις κατηγορίες μου, επί της οποίας εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση εις βάρος μου. Γενικότερα, στην καταδικαστική ετυμηγορία ενοχοποιούμαι για τα πάντα στη σειρά, συμπεριλαμβανομένων ακόμη και των παλαιών μου ποιημάτων για τη Ρωσία και τη Ρωσική Εκκλησία (επίσης έχω συγγράψει παρόμοια ποιήματα και για την Ουκρανία) και των δημοσιευμάτων των ρωσικών ΜΜΕ προς στήριξή μου.

– Γιατί τότε σας «φύτεψαν» τα φυλλάδια κατά την έρευνα;

– Για περισσότερη ασφάλεια. Η κατηγορία βάσει του άρθρου 161 είναι ανίσχυρη και σαφώς πολιτικού χαρακτήρα και δύναται να αμφισβητηθεί στα δικαστήρια. Ενώ τα φυλλάδια είναι εξτρεμιστικού πολιτικού περιεχομένου και συνιστούν ειδικό έγκλημα κατά του κράτους, που σε καθιστά «εχθρό της Ουκρανίας». Φοβούνται οι δικαστές να εκδίδουν αθωωτικές αποφάσεις επί αυτών των άρθρων.

– Φοβήθηκαν και οι δικαστές σας;

– Και οι τέσσερις δικαστές της πολίχνης μας Τούλτσιν αρνήθηκαν να εξετάσουν την υπόθεση και αυτοεξαιρέθηκαν. Φρονώ ότι είδαν ότι η υπόθεση έχει κατασκευασθεί. Καταδικάστηκα στην έδρα της περιφέρειας, στη Βίνιτσα.

– Ποια ήταν η ετυμηγορία;

– Πέντε χρόνια φυλάκισης με δήμευση περιουσίας. Υποβάλαμε έφεση. Ενώ εξεταζόταν, τελούσα σε κατ' οίκον περιορισμό.

– Αναφέρετε ότι οι πολιτικές κατηγορίες καθιστούν τον άνθρωπο «εχθρό της Ουκρανίας». Είσθε Ουκρανός πολίτης;

– Ήμουν. Εγώ και άλλοι ένδεκα αρχιερείς της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας στερηθήκαμε την ιθαγένεια τον Δεκέμβριο του 2022, προτού εκδοθεί η καταδικαστική απόφαση εις βάρος μου. Άνευ δίκης και ανάκρισης, άνευ νομίμου βάσεως, μόνον με ένα διάταγμα του προέδρου Ζελένσκι. Ακόμη και αυτός ο κατάλογος των ιεραρχών, οι οποίοι στερήθηκαν την ιθαγένεια, δεν έχει επισήμως δημοσιευθεί. Η πολιτεία τον έκρυβε: τόσο εγώ όσο και οι αδελφοί μου ενημερωθήκαμε για τον κατάλογο αυτό από τα ΜΜΕ.

Επιπλέον, στερηθήκαμε ολόκληρη σειρά δικαιωμάτων. Λ.χ. δεν μπορούσα να χρησιμοποιώ τραπεζικούς λογαρισμούς και κάρτες, δεν είχα δικαίωμα ιατρικής περίθαλψης, ούτε νομικών υπηρεσιών, δεν μπορούσα ούτε να καταβάλω τα κοινόχρηστα για την κατοικία μου. Ζούσα με ελεημοσύνες των πιστών και του κλήρου της επαρχίας μου. Στην Ουκρανία αυτό ονομάζεται «κυρώσεις», τις οποίες εφαρμόζουν σε βάρος των ίδιων των πολιτών της.

Το Σύνταγμα της Ουκρανίας, στο άρθρο 25 ορίζει ευθέως: «Ουκρανός πολίτης είναι αδύνατο να στερηθεί την ιθαγένειά του... ούτε να απελαθεί εκτός Ουκρανίας». Αλλά σήμερα σπάνια θυμούνται εκεί το Σύνταγμα.

Κατά την παράδοσή μου στη Ρωσία στα δικαιολογητικά με υπογραφή του Μπουντάνοφ (επικεφαλής της Κεντρικής Διεύθυνσης Πληροφοριών του Υπουργείου Άμυνας της Ουκρανίας – σ.τ.μ.) αναφερόταν ευθέως: «αιχμάλωτος πολέμου του εχθρού». Δηλαδή, εγώ, ένας Ουκρανός πολίτης, ο οποίος σε όλη τη ζωή μου ευόρκως και ειλικρινώς υπηρετούσα την Ουκρανική Εκκλησία και τον ουκρανικό λαό, κηρύχθηκα επισήμως εχθρός του κράτους, στερήθηκα κάθε δικαιώματος, απομακρύνθηκα από το ποίμνιό μου και εκδιώχθηκα από τη χώρα! Πρόκειται για παρανομία. Ο λαός της Ουκρανίας σιωπά τώρα, όπως έλεγε ο Πούσκιν, αλλά θα ανακτήσει τη φωνή του. Και τότε, όπως πιστεύω, θα εκφραστεί και θα αποκαταστήσει τη δικαιοσύνη. Όσοι είναι τώρα στην εξουσία και υιοθετούν παρόμοιες παράνομες αποφάσεις, θα λογοδοτήσουν ενώπιον του λαού τους και της ιστορίας.

– Αναφέρετε ότι η πραγματική αιτία της ποινικής δίωξης σε βάρος σας ήταν η άσκηση

κριτικής κατά των ενεργειών του Πατριάρχη Βαρθολομαίου στην Ουκρανία. Δεν πέρασε από το μυαλό σας να απευθυνθείτε σε εκείνον για υποστήριξη; Φρονείτε ότι εγκρίνει τις ενέργειες των Αρχών εναντίον υμών και της ιεραρχίας της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας;

– Θα εκπλαγείτε, αλλά όντως τις εγκρίνει. Εγώ τουλάχιστον εξεπλάγην. Τον περασμένο Οκτώβριο ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος εάν δεν απατώμαι βρισκόταν στη Μαδρίτη της Ισπανίας, όπου είχε συναντήσεις με τους κληρικούς του. Και παρουσία πολλών μαρτύρων δήλωσε ότι η ποινική δίωξη των επισκόπων και κληρικών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι δίκαιη και δικαιολογημένη! Ισχυρίσθηκε ότι όλοι εμείς παραβιάσαμε τον νόμο και πρέπει να αναλάβουμε πλήρως την ευθύνη.

Αυτά έγραψαν στα ουκρανικά ΜΜΕ. Και τότε, τον Αύγουστο, είχε ήδη εκδοθεί η καταδικαστική ετυμηγορία σε βάρος μου, που ήταν πλήρως κατασκευασμένη βάσει πλαστών ενοχοποιητικών στοιχείων. Κι εγώ συγκλονίστηκα έως βάθους καρδίας και αμέσως έγραψα μια απάντηση στον Πατριάρχη Βαρθολομαίο. Μας αφαιρούν τα ιερά σεβάσματα, τους ναούς και τις μονές, ο κληρός και η ιεραρχία φυλακίζονται, οι πιστοί και οι κληρικοί μας ξυλοκοπούνται, μας φτύνουν και μας εξευτελίζουν καθημερινώς όλα τα ουκρανικά ΜΜΕ... Και ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ισχυρίζεται ότι τα αξίζουμε όλα αυτά και τούτο πρέπει να συνεχισθεί. Θυμάστε τα λόγια του Ψαλμωδού Δαυίδ: «*Κομισάσθωσαν παραχρήμα αίσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι· εὗγε, εὗγε*» (Ψαλ. 39.16); Αυτού του είδους τη στάση τη θεωρώ βλασφημία και ψευδομαρτυρία έναντι του ομολογιακού αγώνα της Εκκλησίας μας.

– Σύμφωνα με δηλώσεις της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας έχουν τώρα ασκηθεί περισσότερες από 100 ποινικές διώξεις κατά ιεραρχών και κληρικών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, έχουν εκδοθεί περισσότερες από 26 καταδικαστικές ετυμηγορίες και 50 είναι στο στάδιο των υπονοιών. Πώς βλέπετε αυτά τα στατιστικά στοιχεία; Μήπως να αναμένουμε και άλλες καταδικαστικές αποφάσεις κατά του ορθόδοξου κλήρου στην Ουκρανία;

– Φρονώ ότι θα αυξηθεί η πίεση στην Εκκλησία. Αλλά οι διώκτες φοβούνται ακόμη προς το παρόν τη διεθνή δημοσιότητα, φοβούνται την αντίδραση των Προκαθημένων και επισκόπων των άλλων κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, καθώς και τις διαμαρτυρίες των διεθνών οργανισμών. Τους ενοχλεί πολύ η κριτική εκ μέρους δυτικών πολιτικών και ιδίως των Αμερικανών. Συνεπώς, καθυστερούν οι ποινικές διώξεις κατά της ιεραρχίας. Οι ιεράρχες μας τίθενται επί μήνες σε κατ' οίκον περιορισμό ή στην απομόνωση των ανακριτικών φυλακών, τους ασκούν πίεση, παρεμποδίζουν την επικοινωνία με δικηγόρους και τη διοίκηση των εκκλησιαστικών επαρχιών.

Δεν κάνω λόγο για τον απλό κλήρο, διότι είναι πολύ χειρότερη η στάση απέναντί τους. Οι ορθόδοξοί μας δημοσιογράφοι συλλαμβάνονται μόνον και μόνον επειδή αναρτούν ειδήσεις λ.χ. για τις βίαιες αρπαγές ιερών ναών. Εάν δεν θεωρείτε τον ξυλοδαρμό των πιστών «οικειοθελή προσχώρηση στην Αυτοκέφαλη Εκκλησία» για τα δεδομένα της Ουκρανίας είσθε ήδη εγκληματίας και σας αναμένει το κέντρο κράτησης.

Οι συνθήκες παραμονής στις ουκρανικές φυλακές είναι βαριές και ιδίως για τους ασθενείς και ηλικιωμένους ανθρώπους. Ο κατηγορούμενος της Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου μητροπολίτης Παύλος κρατείτο στο κέντρο κράτησης για ένα μήνα περίπου, αλλά η υγεία του επιδεινώθηκε καταστροφικά: υπέστη εμφράγματα, νοσηλεύτηκε. Προκειμένου να αποφυλακισθεί οι πιστοί απ' όλη την Ουκρανία συγκέντρωσαν και κατέβαλαν τεράστια για τα δεδομένα της Ουκρανίας εγγύηση, σχεδόν 1 εκ. δολάρια. Ωστόσο παραμένει σε κατ' οίκον περιορισμό.

Από τον Απρίλιο παραμένει σε ανακριτική φυλακή ο κατηγορούμενος της Λαύρας των Αγίων Ορέων μητροπολίτης Αρσένιος. Σε κατ' οίκον περιορισμό ή απαγόρευση εξόδου από τη χώρα τελούν οι μητροπολίτες Τσερκάσι και Κάνεφ Θεοδόσιος, Ζαπορόζιε και Μελιτουπόλεως Λουκάς, Βίσγκοροντ και Τσερνόμπιλ Παύλος. Ποινική δίωξη ασκήθηκε εναντίον του μητροπολίτη Σούμι και Αχτίρα Ευλογίου λόγω των κηρυγμάτων του. Ο μητροπολίτης Θεοδόσιος συνεχίζει και υπό κράτηση να δραστηριοποιείται για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω τηλεδιάσκεψης παρουσίασε μάλιστα αρκετές φορές εισηγήσεις στον ΟΗΕ για τη θέση της Ορθόδοξου Εκκλησίας στην Ουκρανία. Οι άνδρες της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας τού απαγόρευσαν να ασχολείται με αυτά, του άσκησαν πίεση, πέντε φορές διενήργησαν έρευνες και του αφαιρούσαν μέσα επικοινωνίας. Προσπάθησαν να εξασφαλίσουν τη σύλληψή του προκειμένου να του κλείσουν το στόμα, αλλά προς το παρόν το δικαστήριο δεν τολμά να το αποφασίσει.

– Τι θα επιθυμούσατε να διαβιβάσετε στους αδελφούς σας, τους διωκόμενους και εκείνους που υποφέρουν στα δεσμά;

– *«Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχομένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι»*, αναφέρει ο Απόστολος (Εβρ. 13.3). Γνωρίζουν ότι δέομαι νυχθημερόν υπέρ αυτών και ότι είμαι μαζί τους με όλη μου την καρδιά.

Ο επίσκοπος δεν έχει δικαίωμα με τη θέλησή του να εγκαταλείπει το ποίμνιό του. Ήμουν έτοιμος να δεχθώ την καταδίκη μου και να μείνω δέσμιος ακόμη και μέχρι τον θάνατο. Τα στελέχη της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας ήθελαν πολύ να με ανταλλάξουν με αιχμαλώτους πολέμου, έπειθαν παντοιοτρόπως προσπαθούσαν να με πείσουν, ενεργούσαν με απειλές και απάτες. Δεν θεωρώ τον εαυτό μου ένοχο, ούτε «αιχμάλωτο του εχθρού» της Ουκρανίας και δύο φορές αποποιήθηκα την ανταλλαγή. Αφού απορρίφθηκε η έφεσή μου και μετά από δύο ημέρες θα έπρεπε να αναχωρήσω για το σωφρονιστικό ίδρυμα, πληροφορήθηκα τη μεσολάβηση του Αγιωτάτου Πατριάρχη με σκοπό την αποφυλάκισή μου. Μόνον τότε υπέγραψα τη συμφωνία και εξ υπακοής αποδέχθηκα το θέλημα του Πατριάρχη.

– Ακούσαμε ότι από κοινού με τον μητροπολίτη Θεοδόσιο έχετε ιδρύσει μια οργάνωση προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

– Τον περασμένο Δεκέμβριο από κοινού με τον μητροπολίτη Θεοδόσιο και μερικές διεθνείς οργανώσεις ιδρύσαμε τη Διεθνή Συμμαχία για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχουμε επίγνωση ότι οι ανοικτές διώξεις κατά της Ορθοδοξίας, που εξαπολύονται τώρα στην Ουκρανία, συνιστούν μέρος μόνον μιας πλανητικής διαδικασίας. Η θέση των χριστιανών επιδεινώνεται σε όλο τον κόσμο ακόμη και στην «ευημερούσα» Ευρώπη. Περιορίζουν τα δικαιώματά μας, μας περιφρονούν, επιβάλλουν μια νέα ηθική και νέους κανόνες του εκκλησιαστικού βίου.

Είμαστε ευγνώμονες για τη δημόσια υποστήριξη της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας εκ μέρους των Προκαθημένων και της ιεραρχίας κατά τόπους Εκκλησιών, η οποία είναι πολύ σημαντική αυτή τη στιγμή. Αυτή όμως η υποστήριξη δεν έχει νομικές επιπτώσεις. Η ιδέα συνίσταται στο να δημιουργηθεί μια συμμαχία οργανώσεων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων με συμμετοχή ορθοδόξων ιεραρχών και κλήρου ανά τον κόσμο, προκειμένου αυτός ο συνασπισμός να προστατεύει τα δικαιώματα της Ορθοδόξου Εκκλησίας παντού, όπου χρειάζεται να υποστηριχθεί. Ονομάσαμε την οργάνωσή μας «Η Εκκλησία κατά της Ξενοφοβίας και των Θρησκευτικών Διακρίσεων». Εκ μέρους αυτού ακριβώς του συνασπισμού ομίλησε στον ΟΗΕ ο μητροπολίτης Θεοδόσιος.

Καλούμε σε συνεργασία τους ορθοδόξους ιεράρχες και τον κλήρο από όλον τον κόσμο. Τη συντονιστική επιτροπή μας συγκροτούν λ.χ. ο μητροπολίτης Βόστρων Τιμόθεος και ο αρχιεπίσκοπος Σεβαστείας Θεοδόσιος από το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, ο μητροπολίτης Λόβετς Γαβριήλ από το Πατριαρχείο Βουλγαρίας, ο μητροπολίτης Βερολίνου και Γερμανίας Μάρκος από την Υπερόρια Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία... Η Ορθοδοξία είναι ακατάλυτη έως ότου ακόμη είμαστε ενωμένοι και αφοσιωμένοι στη διδασκαλία και τους ιερούς κανόνες της Εκκλησίας.

– Πώς σχολιάζετε τον προσφάτως εγκριθέντα νόμο αριθμ. 3894 για την απαγόρευση στην πράξη της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας; Είναι δυνατή η ολοκληρωτική εξαφάνισή της στο έδαφος της Ουκρανίας όπως τούτο λ.χ. συνέβη στην κομμουνιστική Αλβανία τον 20^ο αι.;

– Είναι απολύτως δυνατή. Εάν δεν υπήρχε η διεθνής δημοσιότητα και οι πολιτικές μεταβολές, ιδίως στις ΗΠΑ, θα είχε προ πολλού υιοθετηθεί ο νόμος. Αυτός ο νόμος παρέχει το δικαίωμα στο κράτος να διαλύει τις κοινότητες μας βάσει πολύ ασαφών, πολιτικών λόγων. Κάθε κοινότητα και κάθε μονή θα πρέπει να αποδείξουν με ιδιαίτερο τρόπο τη νομιμοφροσύνη τους στο κράτος.

– Και πώς θα το αποδείξουν;

- Αυτό είναι το ζήτημα, ότι ο νόμος δεν το ορίζει σαφώς. Η υπηρεσία του Γελένσκι θα αποφασίζει μόνο του ποιος είναι «νομιμόφρων» και ποιος όχι. Ο Βίκτωρ Γελένσκι (επικεφαλής της ουκρανικής Κρατικής Υπηρεσίας για την Εθνική Πολιτική και την Ελευθερία Συνειδήσεως), τον γνωρίζω πολύ καλά, είναι ένας παλιός σοβιετικού τύπου άθεος και αφοσιωμένος λενινιστής. Επί Σοβιετικής Ένωσης έγραφε επιστημονικά έργα για τη βλάβη που προκαλεί η θρησκεία και πώς να καταπολεμάται αυτή με μαρξιστικές μεθόδους. Αυτός λοιπόν ο άνθρωπος στη σημερινή δημοκρατική Ουκρανία θα αποφασίζει ποια κοινότητα να διαλυθεί και ποια να παραμείνει. Οι κρατικοί αξιωματούχοι όμως υπαινίσσονται σ' εμάς τους επαρχιούχους επισκόπους, ότι η μόνη λύση είναι η μεταπήδηση στη λεγόμενη «Αυτοκέφαλη Εκκλησία». Άνδρες της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Ουκρανίας άφησαν ευθέως να εννοηθεί σε μένα και αδελφούς, εις βάρος των οποίων ασκούνται ποινικές διώξεις, ότι εάν προσχωρήσουμε στο σχίσμα θα λυθούν όλα τα προβλήματά μας.

- Ποια είναι η θέση της «Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας», υποστηρίζει το νομοσχέδιο;

- Φυσικά και το υποστηρίζει. Και ο Επιφάνιος Ντουμένκο, και ο εκπρόσωπος Τύπου της «Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας» Ευστράτιος Ζόρια επανειλημμένως έχουν ζητήσει τη νομική απαγόρευση της Εκκλησίας μας. Στις συνεντεύξεις του ο Ευστράτιος Ζόρια ευθέως απαιτούσε την απαγόρευση της Εκκλησίας, την εκδίωξη των μοναχών μας από τη Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου, επιδοκίμαζε την κατεδάφιση των ναών μας. Η «Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας» διάκειται απέναντί μας με τον πλέον εχθρικό τρόπο. Δείτε με ποιο αγενές ύφος είναι γραμμένη η πρόσφατη έκκληση του Επιφανίου για διάλογο με τον μητροπολίτη Ονούφριο - πρόκειται για στοχευμένη προσβολή! Η έκκλησή τους για «διάλογο άνευ προκαταρκτικών όρων» είναι έκκληση για συνθηκολόγηση με όρους των σχισματικών. Αναμένουν τη διάλυση της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, προκειμένου με τη βία να αρπάξουν τις κοινότητές της ή να τις εξαναγκάσουν να υποταχθούν σε αυτούς.

- Και ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος; Εκείνος ίδρυσε την «Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας» για «να ενώσει την ουκρανική Ορθοδοξία». Είναι δυνατό να βλέπει κατ' αυτόν τον τρόπο την ένωση αυτή, ως νομοθετική απαγόρευση και εξολόθρευση της Εκκλησίας στη χώρα;

- Την επομένη της ψηφίσεως του νόμου κατέφθασε στο Κίεβο αντιπροσωπεία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Ακριβώς την επομένη έσπευσαν να διαμοιράσουν πρόωρα τα ιμάτια πριν υπάρξει θάνατος. Τα ΜΜΕ αναφέρουν ότι σκοπός της επίσκεψης ήταν να πεισθεί η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία να συνθηκολογήσει και να προσχωρήσει στο σχίσμα, είτε να υπαχθεί στη δικαιοδοσία της Κωνσταντινουπόλεως.

- Λέγονται πολλά τώρα στην Ουκρανία για την ίδρυση εξαρχίας της Κωνσταντινουπόλεως για τις κοινότητες της διωκόμενης Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας.

- Εάν αληθεύουν αυτά, τότε η εξαρχία είναι το ίδιο το σχίσμα. Εάν συμφωνήσουμε, θα μας εξαναγκάσουν και εμάς εδώ να συνιερουργήσουμε με ανθρώπους, που δεν έχουν ούτε αποστολική διαδοχή, αλλά ούτε και κανονική χειροτονία.

- Νομίζετε ότι θα τα δεχθεί αυτά ο μητροπολίτης Ονούφριος;

- Λέγεται ότι ο Μακαριώτατος Ονούφριος κατά τη συνάντηση πρότεινε στους φιλοξενούμενους να καταδικάσουν δημοσίως τις αρπαγές ναών και τον νόμο που απαγορεύει την Εκκλησία. Οι απεσταλμένοι του Φαναρίου απάντησαν ότι δεν μπορούν να προβούν σε μια τέτοια κίνηση. Είναι θλιβερό εάν στον νόμο για την εξολόθρευση μιας ολόκληρης τοπικής Εκκλησίας ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος βλέπει μόνον για τον εαυτό του ένα μέσο εκβιασμού και μια καλή ευκαιρία αποκομιδής κέρδους. Τούτο δεν διαφέρει και πολύ από τη θέση των Ουκρανών σχισματικών.

- Πώς θα λειτουργήσει ο νόμος;

- Οι Αρχές έδωσαν περιθώριο εννέα μηνών στην Εκκλησία προκειμένου να προσχωρήσει στο σχίσμα. Στη συνέχεια υπόσχονται να «αρχίσουν άνωθεν», δηλαδή με τη διάλυση της ιεράς μητροπόλεως Κιέβου και των διοικήσεων των εκκλησιαστικών επαρχιών. Αναμένεται ότι μετά ταύτα η εκκλησιαστική δομή θα απωλέσει την ενότητά της. Ο βουλευτής Νικήτας Ποτουράγεφ, ένας από τους συντάκτες του νόμου και άτομο προσκείμενο στον Γελένσκι, δήλωσε ευθέως ότι σκοπός τους είναι να διαιρέσουν την Ουκρανική Εκκλησία τουλάχιστον σε τρία μέρη, και ότι είναι «πλήρως αποδεκτή» για το κράτος μια τέτοια διαιρεμένη και αποδυναμωμένη Εκκλησία». Όμως, είμαι πεπεισμένος ότι δεν θα σταματήσουν εκεί. Η σκληρότητα και η απώλεια κάθε ανθρώπινου χαρακτηριστικού έρχεται σταδιακά στους ανθρώπους της εξουσίας. Όταν αντιληφθούν ότι η Εκκλησία έμεινε ενωμένη και οι πύλες του Άδου δεν κατίσχυσαν αυτής, θα αρχίσουν να συλλαμβάνουν τους ανυπάκουους επισκόπους και κληρικούς και να διαλύουν τις ενορίες, οι οποίες θα αρνηθούν να προσκυνήσουν *«τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ»* (Αποκ. 14.9).

- Τι μπορεί να αντιτάξει η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία σε αυτό το τερατώδες σχέδιο;

- Την προσευχή και τη χάρη του Θεού. Οι ναοί μας και τώρα είναι γεμάτοι πιστούς: η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία δέεται ό,τι και να συμβαίνει και καταθέτει την μαρτυρία της για τον Χριστό

στους διώκτες της. Είδατε τις φωτογραφίες της λιτανείας προς το Ποτσάγεφ φέτος; Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι! Η αντίδραση πρέπει να προβάλλεται στο πλαίσιο της ουκρανικής και της διεθνούς νομοθεσίας, στο επίπεδο της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αντικειμενικής πληροφόρησης της διεθνούς κοινότητας για τα τεκταινόμενα στην Ουκρανία. Ήδη τώρα είναι μεγάλη η υποστήριξη από τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες. Είμαστε ευγνώμονες για την προσευχή και τη δημόσια υποστήριξη σε όλους τους ορθοδόξους αδελφούς μας και ελπίζουμε σε αυτό και στο μέλλον.

- Την περίοδο της ανάκρισης και του κατ' οίκον περιορισμού υποστήκατε ένα εγκεφαλικό επεισόδιο και δύο εμφράγματα. Ακολουθείτε κάποια θεραπευτική αγωγή και τα καταφέρνετε να αποκαταστήσετε την υγεία σας;

- Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν. Μου παρέχουν καλή θεραπεία και οι γιατροί εδώ είναι πρώτης τάξεως ειδικοί. Αισθάνομαι πολύ καλύτερα κατά τον αποστολικό: *«ὅς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μύλωπι αὐτοῦ ἰάθητε»* (Α΄ Πέτρ. 2.24).

Δεν λυπάμαι για τίποτε. Ο Κύριος με αξίωσε να καταθέσω τη μαρτυρία Του, να συκοφαντηθώ και να κακολογηθώ για χάρη Του και για κάποιο μικρό διάστημα να άρω τον σταυρό για Του αντί Αυτού. Πρόκειται για μεγάλο έλεος του Θεού απέναντί μου. Και με όλη την καρδιά μου είμαι ευγνώμων στον Θεό.

- Είστε συνθέτης εκκλησιαστικής μουσικής, ευρέως γνωστός στη Ρωσική Εκκλησία και πέραν αυτής. Έχετε κάποια δημιουργικά σχέδια αυτή τη στιγμή;

- Για την 80ή επέτειο της Μεγάλης Νίκης, στη μνήμη των υπερασπιστών του Δρόμου της Ζωής στο Πιτατσόκ του ποταμού Νέβα, το ηρωικό προγεφύρωμα της μάχης για το Λένινγκραντ, έχω γράψει το ποίημα «Η Ντουμπρόφκα του Νέβα». Θα ήθελα να μελοποιήσω αυτούς τους στίχους. Είναι πιθανό και σε βάση διαγωνιστική. Προσκαλώ άπαντες να εκφρασθούν δημιουργικά.